Grunnskóli Hornafjarðar

Frelsi
Virðing
Jákvæðni
Metnaður
Vinátta

MÓTTÖKUÁÆTLUN GRUNNSKÓLA HORNAFJARÐAR VEGNA NEMENDA AF ERLENDUM UPPRUNA

Efnisyfirlit

Inngangur 2
Mál sem þarf að huga að í upphafi 3
Innritun og móttaka 4
Undirbúningur í skóla 4
Móttökuviðtal 5
Upplýsingar um skólann 5
Upplýsingar til annarra kennara 6
Upplýsingar til nemenda bekkjarins og foreldra 6
Undirbúningur í skólanum 7
Góð ráð fyrir fyrsta skóladag nemandans 7
Fyrstu dagarnir 8
Staðan tekin 8
Foreldrasamstarf 8
Móðurmál 8
Íslenska sem annað mál 9
Helstu kennsluaðferðir og leiðir í kennslunni 9
Ýmsar hagnýtar vefsíður 10
Námsefni gefið út af Menntamálastofnun 11
iPad í kennslu 11
Fimm auðveldar hugmyndir sem ganga upp í öllum námsgreinum 12
Námsmat og námsmatsaðlögun 13
Gátlisti fyrir móttökuviðtal við nemanda með annað móðurmál en íslensku 15
INNRITUNAR- OG FLUTNINGSTILKYNNING NEMENDA AF ERLENDUM UPPRUNA 16
Móttaka nemenda með annað tungumál – eftirfylgniviðtal 20

Inngangur

Í 16. gr. laga nr.91/2008 um grunnskóla segir:

- Kennsla í grunnskólum skal fara fram á íslensku. Heimilt er að nám fari fram á öðrum tungumálum en íslensku þegar það leiðir af eðli máls eða aðalnámskrá.
- Grunnskólar taka á móti nemendum sem eru að hefja skólagöngu, eru að skipta um skóla eða hefja nám sitt hér á landi, samkvæmt móttökuáætlun skóla eða sveitarfélags. Foreldrum skulu á þeim tímamótum veittar upplýsingar um skólagöngu barnsins og skólastarfið almennt. Jafnframt skal foreldrum með annað móðurmál en íslensku og heyrnarlausum foreldrum greint frá rétti þeirra til túlkaþjónustu.
- Móttökuáætlun vegna nemenda með annað móðurmál en íslensku skal taka mið af bakgrunni þeirra, tungumálafærni og færni á öðrum námssviðum. Tryggja skal að þessir nemendur og foreldrar þeirra fái ráðgjöf og aðgang að upplýsingum um grunnskólastarf.
- Nemendur með annað móðurmál en íslensku eiga rétt á kennslu í íslensku sem öðru tungumáli. Með kennslunni er stefnt að virku tvítyngi þessara nemenda og að þeir geti stundað nám í grunnskólum og tekið virkan þátt í íslensku samfélagi. Grunnskólum er heimilt að viðurkenna kunnáttu í móðurmáli nemenda með annað móðurmál en íslensku sem hluta af skyldunámi er komi í stað skyldunáms í erlendu tungumáli.

Markmið áætlunarinnar er að veita starfsfólki Grunnskóla Hornafjarðar upplýsingar og ráðgjöf varðandi móttöku og innritun erlendra nemenda. Tilgangurinn með áætluninni er að aðferðir skólans við móttöku nemenda með íslensku sem annars máls verði skilvirkar, þannig að nemendur og foreldrar þeirra upplifi sig velkomna og örugga í skólanum.

Nemendur með annað móðurmál en íslensku teljast:

- Börn sem hafa fæðst erlendis.
- Börn sem eiga foreldra af erlendum uppruna.
- Börn sem hafa búið langdvölum erlendis og snúa aftur.

Mál sem þarf að huga að í upphafi

Þegar óskað er eftir skólavist fyrir erlendan nemanda er:

- Óskað eftir grunnupplýsingum ef kostur er s.s. símanúmer, nafn, upprunaland og aldur nemanda.
- Greint frá að foreldrar verða boðaðir í móttökuviðtal og athugað hvort túlkaþjónustu þurfi.
- Kallað eftir heilbrigðisvottorði og bólusetningarvottorði. Samkvæmt verklagsreglum sóttvarnarlæknis skulu börn sem koma til landsins frá eftirtöldum svæðum að gangast undir læknisrannsókn vegna sóttnæmra sjúkdóma:
    - Mið- og Suður Ameríku, þ.m.t. Mexíkó
    - Löndum í Evrópu sem eru utan evrópska efnahagssvæðisins (EES)
    - Asíu
    - Afríku

  Nemendur sem koma frá eftirtöldum ríkjum þurfa hins vegar ekki að framvísa læknisvottorði:
    - Löndum innan EES (annarra en Rúmeníu og Búlgaríu)
    - Sviss
    - Bandaríkjunum
    - Kanada
    - Ástralíu
    - Nýja Sjálandi

Fjölmenningarsetur

Á vefsíðu Fjölmenningarseturs, https://www.mcc.is/fyrstu-skrefin-baeklingur/ er að finna bæklinga um fyrstu skrefin þegar innflytjendur eru nýkomnir til Íslands.

Upplýsingar frá sveitarfélaginu https://www.hornafjordur.is/thjonusta/felagsthjonusta/nybuar/

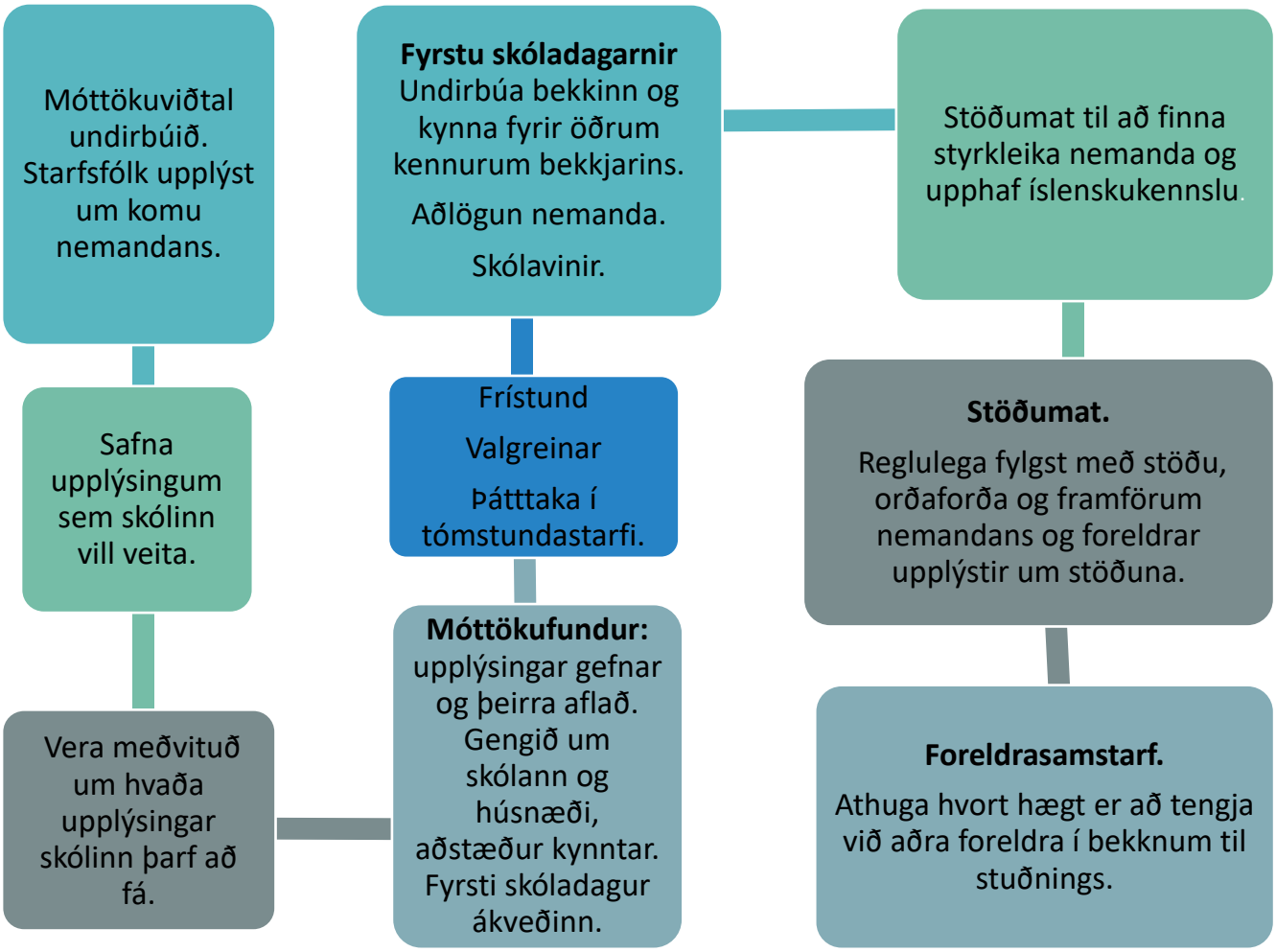

Innritun og móttaka

Til að fá skólavist er ekki beðið eftir því að dvalarleyfi hafi fengist, heldur er áhersla lögð á að umsóknarferli sé komið af stað. Meðan á umsóknarferli stendur eru nemendur utan þjóðskrár, en eru skráðir um leið og formlegt dvalarleyfi hefur verið afgreitt.

Undirbúningur í skóla

- Skólastjórnandi velur bekk fyrir nemanda og biður starfsfólk Mentors um að skrá nemanda inn í mentor ef hann er ekki kominn með kennitölu.
- Umsjónarkennara er tilkynnt um væntanlegan nemanda, hvaðan hann er og móttökuviðtalið ákveðið í samráði við hann.
- Umsjónarkennari tilkynnir þeim kennurum sem kenna munu barninu um væntanlegan nemanda.
- Skólastjórnandi tilkynnir við fyrsta tækifæri öðrum kennurum og starfsfólki skólans um væntanlegan nemanda.
- Umsjónarkennari undirbýr bekkinn fyrir komu nýs nemanda.

- Umsjónarkennari velur tvo til þrjá nemendur úr bekknum til að vera stuðningsnemendur nýja nemandans.
- Upplýsingar fyrir viðtal eru teknar saman, sjá lista hér fyrir neðan.
- Skólastjórnandi boðar til móttökuviðtalsins.

Tími fyrir fyrsta móttökuviðtalið er ákveðinn og skólinn sér um að panta túlk þegar þess gerist þörf. Reiknað er með 1,5 klst. í viðtalið**. Prentið út gátlista fyrir móttökuviðtalið sem finna má í fylgiskjali 1.**

Móttökuviðtal

- Viðtalið sitja foreldrar einir eða með nemanda/nemendum (ásamt túlki, ef þörf krefur), umsjónarkennari, aðstoðarskólastjóri og/eða skólastjóri. Mikilvægt er að skyldmenni eða vinir sitji ekki viðtalið sem túlkar.
- Í viðtalinu eru fengnar bakgrunnsupplýsingar um nemandann: Fjölskylduhagir, tungumál talað/töluð heima, fyrri skólaganga, námsleg staða, helstu styrkleikar/veikleikar nemandans og helstu áhugamál. Óskað er eftir einkunnum nemandans úr fyrri skóla. **Þessar upplýsingar eru skráðar í innritunar- og flutningstilkynningu skólans (fylgiskjal 2).**
- Greint er frá því að tveir til þrír nemendur úr bekknum hafi verið valdir sem stuðningsnemendur til að aðstoða nýja nemandann við aðlögunina.
- Athugað hvort læknisskoðun hafi farið fram, eigi það við. Mælst til þess að foreldrar panti skoðun ef svo er ekki.
- Foreldrar beðnir að greina frá helstu heilsufarsupplýsingum varðandi barnið.

Upplýsingar um skólann

Í móttökuviðtali þarf að gefa foreldrum sem bestar upplýsingar um skólann. Foreldrar fá afhenta upplýsingamöppu sem farið verður yfir í viðtalinu og geta foreldrarir punktað hjá sér minnisatriði á eigin móðurmáli ef þeir vilja. Gátlista fyrir móttökuviðtal er að finna í fylgiskjali 1 og gott að prenta út og hafa með svo að ekkert gleymist.

Upplýsingar sem gott er að upplýsa foreldra um og hafa í upplýsingamöppu ef þörf krefur:

- Starfsáætlun skólans.
- Skóladagatal
- Stundaskrá bekkjarins. Farið yfir hverja kennslustund þannig að ljóst sé um hvaða námsgrein sé að ræða. Viðtalstímar kennara útskýrðir.
- Reglur um íþróttir og sund útskýrðar. Staðsetning, fatnaður, reglur um sturtu og mætingar. <u>Mjög mikilvægt að athuga hvort nemandi sé syndur eða vanur sundlaugum.</u>
- Farið yfir smiðjur og valgreinar (ef um ungling er að ræða).
- Farið yfir reglur varðandi útivist í frímínútum.

- Upplýsingar um skólann; símanúmer, stjórnendur, heimasíðu, ritara, veikindatilkynningar og leyfisbeiðnir.
- Farið yfir skólareglur og mætingaskyldu.
- Mentor útskýrður. Lykilorð afhent og foreldrum og nemanda kennt lítillega á kerfið með aðstoð túlks.
- Greint frá mötuneytinu, ávaxtabita, verði á mat og fyrirkomulagi greiðslna. Hafa matseðil mánaðarins með svo foreldrar sjái hvernig hann er samsettur.
- Frístundagæsla í Kátakoti kynnt (ef um ungan nemanda er að ræða).
- Ákveðið hvenær nemandi byrjar í skólanum.
- Tómstundastyrkur sveitarfélagsins kynntur. Sjá https://www.hornafjordur.is/thjonusta/ithrottir-og-tomstundir/tomstundastyrkur/
- Farið í gönguferð um skólann þar sem helstu svæði eru kynnt., t.d. Vöruhús, Sindrabæ, Nýheima.
- Æskilegt er að heimsækja bekk nemandans og kynna hann fyrir bekkjarfélögunum.
- Bæklingurinn *Spurningar og svör fyrir fjöltyngdar fjölskyldur* afhentur (Bæklingar fyrir foreldra / Brochures for parents | (reykjavik.is))
- Upplýsa foreldra um námskeið í boði á sumrin (yngri nemendur)
- Upplýsa foreldra um vinnuskóla eða vinnu unglinga á sumrin

Foreldrar skulu upplýstir um að þeir séu velkomnir í skólann hvenær sem er og geti hringt í kennara eða stjórnendur ef spurningar vakna varðandi skólagönguna. Eins er gott að segja nemendum að þeir megi hringja í foreldra sína hvenær sem er ef þeim líður ekki vel eða geta ekki talað við neinn í skólanum. Í sumum tilfellum er hægt að bjóða foreldrum að vera með börnum sínum fyrstu skóladagana ef svo ber undir.
Ef nemandinn er í 7. bekk eða eldri er nauðsynlegt að ræða dönskunám eða undanþágu frá því. Athugið að ef nemendur taka ekki dönsku í grunnskóla þarf að huga að því varðandi framhaldsskóla (sjá fylgiskjal 2 um undanþágu frá tungumálanámi). Nemendur, sem fengið hafa undanþágu frá námi í Norðurlandamáli í grunnskóla, geta einnig fengið undanþágu frá Norðurlandamáli í framhaldsskóla. Þeir skulu þó taka aðra grein í staðinn (Aðalnámskrá framhaldsskóla, 2011, bls. 58-59).

Upplýsingar til annarra kennara

Að mótttökuviðtali loknu er mjög mikilvægt að umsjónarkennari upplýsi þá kennara sem koma til með að kenna nýja nemandanum um allt það sem skiptir mál, s.s. námserfiðleika, menningarlegan bakgrunn og fleira sem skiptir máli. Sundkennarar þurfa t.d. að vita hvort nemandinn sé ósyndur eða vatnshræddur.

Upplýsingar til nemenda bekkjarins og foreldra

Mikilvægt er að umsjónarkennari bekkjarins undirbúi komu erlenda nemandans og upplýsi jafnframt foreldra. Vel hefur gefist að fá ábyrga nemendur til að vera stuðningsnemendur nýja nemandans fyrst um sinn. Stuðningsnemandi ber sérstaka ábyrgð á að taka vel á móti

nýkomnum nemanda og styðja vel við hann fyrstu dagana í skólanum. Allir í skólanum bera ábyrgð á því að taka vel á móti nýjum nemanda en mikilvæg verkefni stuðningsnemenda er t.d. að sýna nemandanum skólann (klósett, matsal, list- og verkgreinastofur, íþróttahús, sundlaug o.s.frv), fylgja honum eftir í frímínútum og kynna hann sérstaklega fyrir öðrum kennurum sem kenna bekknum og öðrum nemendum skólans. Útskýra þarf fyrir nemendum sem taka þetta hlutverk að sér hversu mikilvægt það er að vel sé tekið á móti nýjum nemanda sem er að koma í nýtt málumhverfi og upplifa nýja skólamenningu.

Gott er að nota móttökuverkfærið **Velkomin** þegar nýr erlendur nemandi kemur í bekkinn: http://tungumalatorg.is/velkomin/

Undirbúningur í skólanum

Mikilvægt er að sýna fjölbreytileika nemendahópsins í skólastofunni og skólanum en þannig sýnum við menningu og tungumáli erlendra nemenda áhuga og jákvæðni. Til að mynda mætti:

- hengja upp kveðjur á öllum tungumálum sem töluð eru í skólanum,
- merkja hluti í umhverfinu á öllum tungumálum,
- hengja upp þjóðfána allra nemenda og
- merkja löndin sem nemendur okkar koma frá inn á heimskort.

Orðalistar gætu náð yfir vikudaga, mánuði, tölur, liti, ávexti, mat, íþróttir o.s.frv. Á vefsíðunni http://fjolmenning.kopavogur.is/grunnskolar/sjonraent-efni/ er að finna ýmislegt sem hægt er að nýta sér til að prenta út og hengja upp í skólanum. Einnig má finna efni á https://erlendir.akmennt.is/.

Góð ráð fyrir fyrsta skóladag nemandans

Umsjónarkennari getur:

- skrifað velkomin/n x á blað á íslensku og móðurmáli nemandans og hengt á hurðina á stofunni.
- verið búinn að skipuleggja stuðningsnemendaverkefni og útskýrt fyrir nemendum hvað það þýðir.
- undirbúið verkefni fyrir nemendur sem fjalla um eitthvað sem tengist nýja nemandanum t.d. landafræðiverkefni um heimaland nemandans, orðaforðaverkefni eða orðalista um algeng orð í umhverfinu á íslensku og móðurmáli nemandans, jafnvel með myndum.
- séð til þess að nemendur og kennarar þekki nafn nemandans og geti borið það rétt fram.
- Verið búinn að undirbúa stofuna, borð og stól, bækur og önnur gögn sem nýtast nemandanum.
- valið sæti framarlega í stofu svo auðveldara sé að aðstoða nemandann og einnig svo hann sjái og heyri vel í kennaranum.
- sett nafnaskilti á öll borð svo að nemandinn eigi auðveldara með að læra nöfn bekkjarfélaga sinna.
- útbúa orðalista og skýringarmyndir sem hjálpa nýja nemandanum að aðlagast nýju umhverfi.

Fyrstu dagarnir

- Foreldrar eru velkomnir með barninu í skólann eins og þeim þykir þurfa.
- Mikilvægt er að fara rólega af stað og gæta þess að ofgera nýjum nemanda ekki. Dæmi um þrjá fyrstu dagana fylgir hér á eftir – metist þó eftir aðstæðum í hvert skipti en hafa skal að leiðarljósi að fara rólega af stað.
    - Fyrsta skóladaginn eftir viðtal kemur nemandi/nemendur í skólann og er í tvo tíma með bekknum og umsjónarkennara (ekki í skiptitíma).
    - Annan skóladaginn er nemandinn/nemendur í skólanum fram að hádegi og tekur þá þátt í þeim tímum sem eru á stundaskrá.
    - Ef nemandi/nemendur koma í skólann með skólabíl er mælst til þess hann verði ekki notaður fyrr en á þriðja degi og foreldrar sjái um að koma nemanda í skólann og sækja hann fram að því.
    - Stefnt er að því að þriðji skóladagur verði fullur dagur og skólabíllinn verði notaður þar sem við á.

Umsjónarkennari leiðir vinnu að aðlögun í bekknum en allir kennarar sem eru að kenna nemendanum bera ábyrgð á að aðlaga námsefni og kennslugögn fyrir nýjan nemanda þannig að hann skilji og geti fótað sig fyrstu árin sín í nýjum skóla og nýju landi.

Staðan tekin

Þegar nemandinn hefur verið í bekknum í ákveðinn tíma, t.d. 4-5 vikur er gott að umsjónarkennari taki stöðuna á náminu og líðan nemandans og upplifun í nýjum skóla. Viðtalið er sniðið að hverjum og einum en til er eyðublað sem nýta má fyrir þetta viðtal, sjá fylgiskjal um eftirfylgniviðtal (fylgiskjal 4). Í því viðtali er tilvalið að fara aftur yfir möguleikana á tómstundastarfi í sveitarfélaginu.

Foreldrasamstarf

Virk þátttaka foreldra í skólastarfi auðveldar gagnkvæma aðlögun allra sem koma að skólastarfinu. Góð leið til að erlendir foreldrar verði þátttakendur í foreldrahópnum er að veita þeim skipulega upplýsingar um samstarf foreldra, þátt þeirra í skólasamfélaginu og réttindi barna þeirra sem nemenda og barna.

Mikilvægt er að upplýsa foreldra reglulega um námslega stöðu barna sinna og um leiðir til að aðstoða börn sín í námi ef þarf.

Móðurmál

Mikilvægt er að nemendur viðhaldi móðurmáli sínu. Nemendur með annað móðurmál en íslensku hafa ólíkan menningarlegan, mállegan og námslegan bakgrunn. Undirstaða þeirra í móðurmálinu, læsi og námi er mismikil og nemendur eru misjafnlega í stakk búnir til að takast á við almennt nám sem og íslensku sem annað mál.

Móðurmál og brúarsmíði í hnotskurn:

- Barn sem elst upp við tvö tungumál lærir fljótt talmál meirihlutans
- Tungumálið sjálft er grundvöllur gerða og hugsana (Vygotsky, Dewey)
- Tungumál, menning og nám eru órjúfanlega tengd
- Öll börn hafa rétt til að fá að læra og viðhalda móðurmáli sínu
- Móðurmálið er grundvöllur frekara náms hugsana og félagsmótunar
- Mikilvægt að nemendur geti tjáð sig á sínu móðurmáli
- Tvítyngdir kennarar
- Kennsla í nýja málinu og á móðurmálinu
- Samþætting og yfirfærsla

Á vef Tungumálatorgs er að finna einfalda bæklinga á mörgum tungumálum um mikilvægi heimatungumáls, http://tungumalatorg.is/laesiallramal/?avada_portfolio=mikilvaegiheimatungumals

Á eftirfarandi slóð Móðurmáls, samtaka um tvítyngi er að finna upplýsingar um þá móðurmálsskóla sem eru starfandi hverju sinni: http://www.modurmal.com/groups/

Íslenska sem annað mál

Nemendur með annað móðurmál en íslensku hafa ólíkan bakgrunn hvað varðar nám, menningu og tungumál. Þeir hafa mismikla undirstöðu í eigin tungumáli, læsi og námi og eru því misjafnlega undirbúnir að takast á við nýtt tungumál í nýju og framandi umhverfi. Þeir hafa einnig verið mislengi á Íslandi og fengið ólík tækifæri til að kynnast íslenskri tungu. Námsgreinin íslenska sem annað tungumál er því ekki einungis tungumálakennsla. Saman fara markmið þar sem leitast er við að þjálfa nemendur í íslensku máli sem og menningarfærni og með því stuðla að félagslegri vellíðan nemandans. Þau fela í sér að nýja tungumálið er lykill að íslensku samfélagi, og verði þannig brúarsmíði sem tengir saman samfélagið, íslenskt skólastarf, íslenskt atvinnuumhverfi og brúi þar af leiðandi ólíka menningarheima.

Helstu kennsluaðferðir og leiðir í kennslunni

Allir starfsmenn skólanna eru mikilvægir í kennslu í íslensku sem öðru máli, hvort heldur sem er umsjónarkennarar, sérkennarar, íþróttakennarar eða list- og verkgreinakennarar, stuðningsfulltrúar, skólaliðar, starfsmenn Kátakots eða stjórnendur. Leggja þarf áherslu á að kenna orðaforða allra námsgreina til að allir nemendur geti tileinkað sér námsefnið sem best og mikilvægt er að beita fjölbreyttum aðferðum í kennslu í íslensku sem öðru máli. Með því er sem best komið til móts við fjölbreyttan nemendahóp færni þeirra og getu. Til dæmis má nefna einstaklings- og paravinnu, leiki, hópvinnu, vettvangsferðir, iPad notkun, vendikennslu

o.fl. Huga þarf að því að leggja sérstaklega inn framburðarhátt íslenska hljóðkerfisins fyrir nemendur svo þeir nái að bera íslensku málhljóðin rétt fram.

Mælt er sérstaklega með námsefni sem er myndrænt en sem jafnframt hæfir aldri viðkomandi. Myndræn tenging við texta og námsefni er mikilvæg til að byggja upp orðaforða og hjálpa nemendum að skilja það námsefni sem þau eru eru að vinna með. Á vefsíðunni http://fjolmenning.kopavogur.is/grunnskolar/sjonraent-efni/ er að finna ýmislegt sjónrænt efni sem hægt er að nýta sér.

Ýmsar hagnýtar vefsíður

- Á vefsíðu Reykjavíkurborgar er að finna orðalista og ýmsar hagnýtar tilkynningar til foreldra á ýmsum tungumálum: http://reykjavik.is/skilabod-fra-skola-0
- Tungumálatorg: http://tungumalatorg.is/velkomin/
- Fjölmenningarsetur: http://www.mcc.is/islenska/laera-islensku/namsefni
- Inni á vef skólaskrifstofu Akureyrar er að finna mikið af hagnýtu efni: http://erlendir.akmennt.is/
- Leikur að íslenskum orðum – hentar öllum byrjendum http://vefir.mms.is/lao_is/
- Orðasjóður http://vefir.mms.is/ordasjodur/index.htm
- http://www.ismennt.is/not/thorri/aframislenska.htm
- Íslenska fyrir alla 1, 2, 3 og 4: http://tungumalatorg.is/ifa/
- „Viltu læra íslensku?“ - Sjónvarpsþættir og æfingar: http://tungumalatorg.is/viltu_laera_islensku/
- http://paxel123.com/is/ hentar vel fyrir yngstu nemendur og byrjendur
- Fræðsluskot eru aðferðir eða hagnýt verkfæri fyrir alla kennara sem starfa í fjölmenningarlegu kennsluumhverfi.- http://fraedsluskot.wixsite.com/heim
- Gæðum orðin lífi: hvernig hjálpum við nemendum að tileinka sér orðaforða námsgreina http://erlendir.akmennt.is/wp-content/uploads/2016/03/Gaedum_ordin_lifi.pdf
- Vertu með! Vefur Ungmennasambands Íslands sem miðar að þátttöku allra barna í íþróttir https://www.umfi.is/minar-sidur/komdu-og-vertumed/?fbclid=IwAR1uFR2bgJrAig7mWGqOU0U0tMIiu7lMm_pIcovilRH1eCEOvdlgBUlhAoI

Námsefni gefið út af Menntamálastofnun

Íslenski málhljóðakassinn – efni sem nota má með nemendum á öllum skólastigum til að kenna og leiðrétta framburð, þjálfa hlustun og hljóðgreiningu, efla orðaforða og hugtakanotkun og undirbúa lestur og ritun.

Orðaforðalisti – pdf - Orðaforðalistnn er hugsaður sem verkfæri fyrir leikskólakennara og foreldra til að styðjast við þegar þeir vinna að eflingu orðaforða barna. Orðasafnið er ekki hugsað sem matstæki, skimun eða próf. Efninu fylgir einnig hugmyndabanki, myndir og kynningarmyndband.

Kæra dagbók 1 og 2 – Nemendabók, kennsluleiðbeiningar og hljóðbók. Efni samið fyrir nemendur með annað móðurmál en íslensku. Það er einkum miðað við nemendur á aldrinum 8-11 ára sem eru læsir á sínu móðurmáli en hafa litla eða enga kunnáttu í íslensku. Getur einnig nýst bæði yngri og eldri nemendum.

Orðasjóður - Tilgangur þess er að þjálfa hlustun og talað mál ásamt því að byggja upp orðaforða daglegs lífs. Í ljós kom að efnið nýtist ekki síður í málörvun nemenda með annað móðurmál en íslensku og íslenskra barna með seinan málþroska.

Hitt og þetta – pdf - Þessi bók er einkum ætluð nemendum á unglingastigi sem eru með annað móðurmál en íslensku en hafa náð nokkurri færni í íslensku máli. Einnig er hægt að hala niður hljóðbók með efninu.

Málfræðibókin mín (3. hefti) er samin fyrir börn með annað móðurmál en íslensku sem hafa náð allgóðri færni í íslensku máli. Er einkum ætluð nemendum á mið- og unglingastigi.

Krakkavefur mms.is https://mms.is/krakkavefir - Leikur að íslenskum orðum, Stafaleikir Bínu, Stafaleikir Búa, Stafaplánetur, Samhljóðar í himingeimnum, Lestur er leikur – Gott að nýta þessa vefi í byrjendakennslu.
Fyrir lengra komna: Lesþjálfi, Lesum og skoðum orð í Lestrarlandinu, Eldgrímur – vefur, https://mms.is/unglingavefir Skólablaðið, Æfum íslensku.

Orðalistar í stærðfræði – 4., 7. og 10. bekkur - https://mms.is/ordalistar-i-staerdfraedi-4-og-7bekkur-concepts-mathematics

Mikilvægi heimatungumáls: Einfaldir bæklingar um mikilvægi heimatungumálsins (e. home language), sem er það tungumál sem barnið heyrir talað heima hjá sér. Þessir bæklingar eru til á ótal tungumálum: http://tungumalatorg.is/laesiallramal/?avada_portfolio=mikilvaegi-heimatungumals

iPad í kennslu

iPad er frábært hjálpartæki í kennslu nemenda með annað móðurmál en íslensku. Nemendur hafa iPad við höndina í öllum námsgreinum og geta flett upp orðum í rafrænum orðabókum, fundið lesefni um fyrirframgefið efni á sínu móðurmáli og unnið og skilað verkefnum á fjölbreyttan hátt.

Fimm auðveldar hugmyndir sem ganga upp í öllum námsgreinum

1. Að nota myndavélina til að skrásetja hugtök í öllum greinum. Sé verið að vinna með hugtök í stærðfræði eins og stærri en, minni en, þríhyrningur, trapisa o.s.frv. þá er frábært að nemandinn fái hugtökin á íslensku og eigi að taka ljósmynd af því sem um ræðir. Þetta gildir um allar námsgreinar.

2. Myndband, að taka myndband og þá af sjálfum sér þar sem viðkomandi nemandi talar íslensku eða útskýrir eitthvað tiltekið á íslensku. Svona verkefni má nota í öllum námsgreinum.

3. Garageband. Nemandinn notar upptökubúnaðinn og tekur upp tal. Þar getur hann lesið íslenskan texta sem dæmi og þar með æft framburð. Með sama hætti getur hann æft sig í samtölum og tekið upp viðtal. Síðan skilar nemandinn hljóðskrá til kennara. Verkefnið hentar í allar námsgreinar.

4. BookCreator forritið býður uppá að búa til margmiðlunarrafbók. Þar er hægt að setja inn tal, myndbönd, einfaldar ljósmyndir, YouTube-myndbönd og texta svo eitthvað sé nefnt. Í öllum námsgreinum er hægt að virkja BookCreator. Sé nemandinn að læra um trúarbrögð getur hann því aflað heimilda og slegið inn texta, hann getur talað inn upplýsingar, hann getur tekið upp myndband og sett inn sem og hann getur nýtt myndband af YouTube til að útskýra betur viðfangið. Svona verkefni gæti verið frábært fyrsta verkefni, þ.e. að búa til rafbók um sitt eigið líf, fjölskyldu, heimaland, siði og trúarbrögð. Þannig gefst kennurum tækifæri til að skilja nemandann og setja sig betur í spor hans. Hægt er að kaupa eða vera með frían aðgang sem veitir minni möguleika.

5.

- **Google translate**
- **skrambi.arnastofnun.is**
- **Quizlet** (app – hægt að nýta í tungumálakennslu og fleiri greinum)
- **Bitsboard** (app – hægt að búa til verkefni og appið býr til leiki)
- **Kahoot** https://getkahoot.com/ og https://kahoot.it
- **Scribjab** (app þar sem börnin geta búið til sögur/bækur á tveimur tungumálum, með texta, myndum og hljóði)
- **coggle.it** (til að búa til hugtakakort)
- **glosbe.com** (orðabók svipuð google translate, hægt að þýða stök orð, ekki samfelldan texta en með miklu stærri gagnagrunn)
- **diki.pl** (pólsk/ensk orðabók)
- **snara.is** (íslensk orðabók á netinu sem nemendur geta flett upp í)
- Myndir og fl.
- **Quizup** (leikja-app, kennarar geta búið til spurningaleiki

Námsmat og námsmatsaðlögun

Kennarar meta nám nemenda með fjölbreytilegum hætti. Umfang og aðferðir við matið skulu þó vera í samræmi við markmið og kennslu eins og lagt hefur verið upp með í einstaklingsnámskrá viðkomandi nemanda.

Námsmat getur t.d. byggst á:

- Símati sem er leiðbeinandi.
- Mat á því hvernig nemanda gengur að fara eftir fyrirmælum, sýna, myndskreyta, skrifa, lýsa og gera tilraunir.
- Verkefnum sem nemandi vinnur í kennslustundum og utan þeirra (verkefnamöppu)
- Frammistöðumati s.s. vinna við verkefni og skil á verkefnum.
- Munnlegum verkefnum jafnt út frá íslensku og móðurmáli.
- Skriflegu lokaprófi þar sem við á.
- Dagbókarskrifum.
- Sjálfsmati.

Tvítyngdir nemendur og námsmat í öllum námsgreinum:

- Nota á fjölbreytt námsmat til að koma á móts við getu hvers nemanda.
- Eðlilegt er að nemendur með takmarkaða íslenskukunnáttu fái lengri tíma til að leysa prófverkefni.
- Stundum er nauðsynlegt að leyfa notkun orðabóka eða orðalista í prófum.
- Gera skal skýran greinarmun á kunnáttu í íslensku og kunnáttu í námsgreinum og gæti því þurft að laga prófspurningar og leiðbeiningar að íslenskukunnáttu nemenda eða skýra þær sérstaklega í prófum, jafnvel myndrænt.
- Stundum er nauðsynlegt að nemandinn fái aðstoð við lestur á spurningum.
- Gott er að leyfa nemendum að taka munnlegt próf, og ef við á má nota móðurmálið til að koma þekkingu og færni á framfæri.

Eftirfarandi matstæki má styðjast við:

Námsmat 1 – Helga Hauksdóttir

Námsmat 2 – Helga Hauksdóttir

Stöðumat 1 – Helga Hauksdóttir

Stöðumat 2 – Helga Hauksdóttir

Þríþætt mat á stöðu nemenda

Munnlegt próf – Donata H. Bukowska

ÍSAT- hæfniviðmið

Gátlisti fyrir móttökuviðtal við nemanda með annað móðurmál en íslensku

Efni til að afhenda/ræða um í móttökuviðtali	**Afhent/ fjallað um**
Innritun í skólann – umsóknareyðublað – fylgiskjal 2.	
Stundaskrá bekkjar, starfsáætlun og skóladagatal.	
Upplýsingar um skólann: símanúmer, stjórnendur, vefsíða, ritarar, veikindatilkynningar, leyfisbeiðnir og facebook síða bekkjar.	
Námsgreinar og uppbygging kennslu.	
Frímínútur.	
Ávaxtabiti og matartímar.	
Íþróttakennsla.	
Sundkennsla – mikilvægt að fá upplýsingar um hvort nemandi er syndur eða vanur sundlaugum.	
Mentor. Afhenda lykilorð og kenna foreldrum og nemanda lítillega á kerfið með aðstoð túlks.	
Skólareglur og mætingareglur.	
Matseðill fyrir einn mánuð – gott að fara yfir með foreldrum svo þeir viti hvernig matseðillinn er samsettur.	
Kátakot – ef aldur nemanda á við.	
Frístundir í sveitarfélaginu og hvernig börn geta nýtt tómstundastyrkinn.	
Dönskunám nemanda sem er í 7.bekk eða eldri og undanþágur frá því (fylgiskjal 3).	
Ákveða í lokin tíma fyrir eftirfylgniviðtal eftir ca. 4-6 vikur þar sem staðan er tekin. Sjá fylgiskjal 4.	
Farið í gönguferð um skólann þar sem helstu svæði eru kynnt.	
Heimsækja bekk nemandans og kynna hann fyrir bekkjarfélögunum.	

Grunnskóli Hornafjarðar

470 8400

Frelsi
Virðing
Jákvæðni
Metnaður
Vinátta

INNRITUNAR- OG FLUTNINGSTILKYNNING NEMENDA AF ERLENDUM UPPRUNA

1.Dagsetning

2. Nafn barns	3. Kennitala barns	4. Kyn barns
5. Sími	6. Komuár barns til lands	
7. Aðsetur barns	8. Aðsetur barns annað en lögheimili	

9. Nafn móður	10. Kennitala	11. Vinnusími
12. Netfang	13. Komuár móður til landsins	
14. Aðsetur móður ef annað en barns		

15. Nafn föður	16. Kennitala	17. Vinnusími
18. Netfang	19. Komuár föður til landsins	
20. Aðsetur föður ef annað en barns		

21. Nafn forráðamanns ef annað en móðir eða faðir	22. Kennitala	23. Vinnusími
24. Netfang		

25. Nafn tengils sem talar íslensku	26. Sími	27. Vinnusími
28. Netfang		

29. Samskiptatungumál við skóla
30. Hvenær byrjar nemandinn í skólanum

31. Hvar hefur barnið dvalið erlendis – dvalarlönd	32. Fjöldi ára sem barn hefur verið búsett erlendis

33. Fjöldi ára í grunnskóla erlendis	34. Nafn skóla erlendis
35. Fjöldi ára í grunnskóla á Íslandi	36. Nafn skóla á Íslandi

37. Fjöldi ára í leikskóla erlendis
38. Fjöldi ára í leikskóla á Íslandi

39. Útgáfa dvalarleyfis (ef við á)	40. Dagsetning
41. Útgáfa heilbrigðis- og bólusetningarvottorðs (ef við á)	42. Dagsetning

43. Upprunaþjóðerni barns
44. Trúarbakgrunnur barns
45. Upprunaþjóðerni móður

46. Upprunaþjóðerni föður
47. Upprunaþjóðerni forráðamanns ef annar en móðir eða faðir
48. Tungumál barns
49. Tungumál móður
50. Tungumál föður
51. Tungumál forráðamanns ef annar en móðir eða faðir
52. Hvaða tungumál eru notuð á heimilinu?
53. Kann barnið að lesa á sínu móðurmáli?
54. Kunnátta barns í íslensku engin ekki góð frekar góð góð mjög góð
55. Kunnátta barns í ensku engin ekki góð frekar góð góð mjög góð
56. Kunnátta barns í öðru tungumáli engin ekki góð frekar góð góð mjög góð
57. Hvaða tungumáli/um?

58 Námsgreinar sem barnið hefur sérstakan áhuga á
59. Færni í sundi / notkun búningsklefa
60. Helstu áhugamál
61. Annað sem skiptir máli vegna skólagöngu barns eins og t.d. ofnæmi, áföll, vinnutími foreldra ofl.

Grunnskóli

Hornafjarðar

470 8400

Samþykki fyrir breytingu á námi

Undirrituð foreldrar/forráðamenn:

Nafn nemenda: _____

Bekkur nemenda: _____

Kennitala nemenda: _____

Samþykki/samþykkjum að barnið leggi ekki stund á dönskunám og nýti þær kennslustundir sem annars færu í dönskunámið í námsveri við að styrkja sig í öðrum námsgreinum eftir þörfum. Við munum ekki krefja skólann um þessar kennslustundir síðar en verði það vilji nemandans og undirritaðra að hefja dönskunám síðar á grunnskólagöngunni þá skuldbindur skólinn sig til að koma til móts við þær óskir.

Grunnskóli Hornafjarðar _____

_____ _____

Foreldri Skólastjóri

Móttaka nemenda með annað tungumál – eftirfylgniviðtal

(áhersla á skoðanir og upplifun barnsins)

Nafn nemanda: _____ Bekkur: _____

Hvernig líður þér í bekknum? _____

Hvernig fannst þér að flytja til Íslands? _____

Ert þú í sambandi við vini eða fjölskyldu í heimalandi þínu, t.d. á netinu?

_____

_____

Áttu vini hér sem eru frá heimalandi þínu? _____

Áttu íslenska vini? _____

Þekkir þú aðra krakka í skólanum? _____

Stundaðir þú íþróttir eða tókst þátt í tómstundastarfi í heimalandi þínu? _____

_____

Hefur þú áhuga á að taka þátt í íþróttum eða tómstundastarfi hér? _____

_____

Hefur þú áhuga á að taka þátt í starfi félagsmiðstöðvarinnar? _____

_____

Hefur þú farið í sund? Já _____ nei _____

Hefur þú lært að synda? Já _____ nei _____

Finnst þér gaman í skólasundi? Já _____ nei _____

Finnst þér gaman í íþróttum? Já _____ nei _____

Finnst þér gaman í frístund? Já _____ nei _____

Hver eru áhugamál þín? _____

_____

Finnst þér gaman að lesa? _____

Lestu mikið á móðurmáli þínu eða íslensku?_____

_____

Hefur þú heimsótt bókasafn Menningarmiðstöðvarinnar? _____

Annað sem nemendur / foreldrar vilja að komi fram _____

_____

_____

Dags:_____

Viðtalið sátu: umsjónarkennari ___foreldrar __ námsráðgjafi__ túlkur__